

3. Денисова А.М. Правовий вплив: природа та функціональне призначення / А.М. Денисова // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2012. № 55. С. 3–10.
4. Общетеоретическая юриспруденция: учебный курс: учебник / [Ю.Н. Оборотов и др.; под ред. Ю.Н. Оборотова]; Национальный университет «Одесская юридическая академия». Одесса: Феникс, 2011. 436 с.
5. Теория права и государства: учебник / под ред. В.В. Лазарева. – 4-е изд., перераб. и доп. Москва, 2005. 472 с.
6. Матузов Н.И. Теория государства и права: учебник / Н.И. Матузов, А.В. Малько. Москва: Юристъ, 2004. 245 с.
7. Пиголкин А.С. Формы реализации норм общенародного права / А.С. Пиголкин // Советское государство и право, 1963. № 6. С. 25–36.

ЖИТТЯ ЯЕ НЕВІД'ЄМНЕ ПРАВО ЛЮДИНИ

Білянська А.О., здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2 курсу Навчально-наукового інституту № 3, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Терещенко Л.В.**

У сучасному світі збереження життя людства в міжнародному масштабі є значною соціально-правовою та морально-духовною проблемою. Вона пов'язана з прогресуючим зменшенням народжуваності, високим рівнем зниклих безвісти, безпліддям сімейних пар, одностатевими відносинами, старінням населення, на тлі зростаючої смертності від хвороб, воєнних конфліктів, що в комплексі загрожують національним інтересам (економічним, політичним, правовим) кожної держави, а також міжнародним відносинам. Легалізація застосування штучного переривання вагітності (аборт), допущення воєнних конфліктів, стрімке падіння народжуваності, є ігноруванням особистості людини, неповага до людської гідності повним знеціненням життя людини, порушенням невід'ємного права на життя. Суспільство, в якому присутні такі проблеми, немає світлого майбутнього, адже в ньому не повністю захищається право на життя.

Незважаючи на тривалу історію розвитку та визнання цього права на універсальному рівні, право на життя вперше було закріплено тільки в 1948 році у Загальній декларації прав людини. Стаття 3 Декларації. встановлює право кожної людини на життя, свободу та особисту недоторканність. Безперечно, право на життя, яке визнано у даній статті є найважливішим, без забезпечення цього права не можна говорити про реалізацію будь-яких інших прав. Гострі дискусії при розробці статті 3 Декларації відбувалися з приводу застосування смертної кари. Разом з тим, хоча питання заборони смертної кари і не було вирішено в Декларації, воно відкрито обговорювалося як важлива складова права на життя. Та на початку ХХІ століття смертну кару скасовано у багатьох державах, зокрема, у майже всіх європейських державах (окрім, наприклад, Білорусі).

Право на життя є фундаментальним правом людини, пріоритетність якого поширюється на все законодавство держави. Відповідно до ст.3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека, визнаються найвищою соціальною цінністю. Життя людини виступає об'єктом правової охорони, оскільки саме держава має створювати механізми, які б максимально захищали життя, від будь яких посягань.

Життя особистості – це складний і безперервний процес, який розпочинається ще до народження людини та триває все її життя. Визнання права на життя є показником цивілізаційного прогресу. Право на життя – це основне фундаментальне право людини, яке закріплено у багатьох універсальних та регіональних міжнародно-правових документах та у конституціях більшості держав світу [1]. У свою чергу, право на життя, як і будь-яке інше суб'єктивне право, набуває свою цінність тільки в державі. Право на життя як форму руху матерії мають усі живі істоти. Проте щодо людини це право має значно глибший зміст. Лише людина наділена розумом і свідомістю, тому є вищою соціальною істотою, оскільки її життя нероздільне від суспільного розвитку. Без життя (права на нього) втрачають свою вагу інші природні і соціальні цінності: навколишнє середовище, матеріальний достаток, мирне існування, розвиток демократії.

Життя – поняття багатозначне і змінює свій зміст залежно від галузі застосування. Існують різні визначення, тлумачення життя, особливості яких пояснюються специфікою тих галузей знань, у рамках яких ці визначення сформульовані. Так, в енциклопедичному словнику життя трактується як одна з форм існування матерії, що закономірно виникає за певних умов у процесі її розвитку [1, с. 442].

З точки зору соціології, життя – це сукупність різноманітних видів та форм спільної діяльності людей, що спрямована на забезпечення умов та засобів існування, реалізацію потреб [4, с. 17]. Ф. Люшер, визначаючи право на життя за кожним з людських істот з моменту народження, допускає можливість людини вільно розпоряджатися собою. Людина, на думку Ф. Люшера, може жити за своїм вибором; тому, їй не можна нав'язувати певний образ життя або забороняти будь-який життєвий ритуал в ім'я заздалегідь встановленої моральної концепції. Законом можуть заборонятися лише дії, що посягають на свободу інших осіб, а, значить, шкідливі або антигромадські [13, с. 91]. В. Макрінська право на життя трактує наступним чином – це право на гідне людське існування, що включає в себе цілий ряд так званих суміжних прав (на освіту, на охорону здоров'я, на свободу від принизливого або нелюдського поводження, на повагу до приватного і сімейного життя тощо) [12, с. 51].

Право на життя будь якої людини є універсальним (воно належить усім людям в будь яких ситуаціях незалежно від соціального становища), від народження (воно вже належить кожній людині лише за фактом народження) і невід'ємним (це означає неможливість позбавити індивіда цього права чи неможливість його добровільної відмови від нього). Та, право на життя повинна мати кожна людина.

На жаль, питання права на життя людини в сучасному світі донині не врегульовано та продовжує актуалізувати проблеми, пов'язані з позбавленням життя.

Таким чином, право на життя вимагає від держави боротися зі злочинними посяганнями, та терористичними діями, в яких гинуть люди. Водночас, право на життя як вища цінність для будь якої людини підлягає, у будь якому випадку, першочерговому захисту з боку держави.

Отже, ми розглянули що, право на життя – це невід'ємне, фундаментальне, природне та багато структурне право людини, яке повинно здійснюватись, регулюватись та захищатись кожною країною Світу. На нашу думку це визначення буде найбільш точним. З іншого боку, реалізації тільки права на життя недостатньо для повноцінного існування та розвитку особистості. Для цього необхідними є повага та дотримання інших прав та свобод. В іншому разі, право на життя перетвориться лише на право на існування.

Список використаних джерел:

1. Федорова А.Л. Право на життя як невід'ємне природне право людини URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/370/338>.
2. Кузьменко Я.П. Загальна характеристика права людини на життя. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2014 URL: [https://uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/\].dspace](https://uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/].dspace).
3. Островська Б.В. Філософські та методологічні проблеми права, 2016 URL: C:/Users/Admin/Downloads/Fmpp_2016_2_13.pdf.
4. Подковенко Т.О., Бобер С.Ю. Право на життя як найвища цінність URL: http://www.pap.in.ua/3_2016/10
5. Громовчук М.В. URL: http://www.pap.in.ua/2_2017/10.pdf

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЖОРИТАРНОЇ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ

Бразалук М.Ю., здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2 курсу Навчально-наукового інституту № 3, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри конституційного права та прав людини, Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Терещенко Л.В.**

Вибори – важливий інститут суспільних відносин, які грають провідну роль у формуванні вищої державної влади в демократичних країнах. Вибори виконують цілу низку функцій, серед яких реалізація права національного суверенітету – одна з основних. Важливе місце в системі інституту виборів займає виборча система. Виборча система – це порядок організації та проведення виборів до представницьких органів державної влади та органів місцевого самоврядування [1].

Слід зазначити, що стосовно визначення терміну «виборча система» в науці конституційного права існує широкий плюралізм думок. За визначенням В.В Кравченка, виборча система – це система суспільних відносин, які